

Autorska prava na slike i fotografije

Potraživanja u Hrvatskoj od strane Copytracka, PicRightsa i sl.

1. Uklanjanje spornih fotografija

Kada netko podnese zahtjev u vezi s korištenjem fotografije, a ne postoji pravno valjan dokaz o našim pravima na korištenje te fotografije, fotografiju je potrebno odmah ukloniti.

2. Postupanje u slučaju Copytrack zahtjeva

Nema jedinstvenog pristupa, u nekim slučajevima traže tržišne cijene u nekima puno više. S obzirom na internu procjenu pravnog rizika i daljnje korake, svaki izdavač mora procijeniti kako i da li pristupiti komunikaciji s njima.

3. Individualni pristup svakom slučaju

Svaku situaciju potrebno je pažljivo analizirati. Pravne sporove, osobito one koji uključuju inozemne postupke, treba razmotriti s obzirom na moguće visoke troškove, uključujući odvjetničke naknade i troškove međunarodnog postupka.

4. Provjera punomoći i dokaza o autorstvu

Ukoliko se ipak započne komunikacija, treba zatražiti valjan dokaz o autorstvu djela. Time se osigurava jasnost u vezi s pravima autora i smanjuje rizik od lažnih potraživanja.

5. Potraživanja od strane EOS Matrixa

Copytrack ponekad svoje potraživanje prenosi na EOS Matrix, koji zatim stupa u kontakt s korisnicima u Hrvatskoj i zahtijeva dodatne naknade. Ove naknade, koje EOS Matrix dodaje na osnovni iznos potraživanja, često povećavaju ukupan trošak. Ovaj aspekt također zahtijeva poseban oprez i dodatnu procjenu.

6. Postupanje u slučaju potraživanja izravno od autora

Ako se izravno javi originalni autor putem odvjetničkih kuća ili drugih zastupnika, preporučljivo je razmotriti mogućnost nagodbe. Prije donošenja bilo kakve odluke, treba zahtijevati punomoć i dokaz o autorstvu.

Uobičajene situacije i preporuke

1. **Kupljena fotografija preko stock servisa, Copytrack traži naknadu**

Prije svega, provjerite možete li pribaviti dokaz o kupnji fotografije. Ako je dokaz dostupan, potrebno ga je sačuvati kao potencijalni dokaz za kasniji sudski postupak koji bi potvrdio da je fotografija plaćena. U slučaju da se dokaz o kupnji ne može pronaći, preporučuje se ukloniti fotografiju i procijeniti je li potrebna nagodba.

2. **Preuzeta fotografija sa stock servisa, Copytrack traži naknadu**

Provjerite uvjete stock servisa – nude li licencu za korištenje fotografije i postoje li specifična ograničenja? Važno je utvrditi jeste li fotografiju koristili sukladno uvjetima korištenja. Ako servis ne osigurava prava na korištenje fotografije ili se ustanovi da korištenje nije bilo u skladu s licencom (npr. dopušteno je samo osobno, a ne i komercijalno korištenje), bolje je ukloniti fotografiju.

3. **Korištenje fotografije preuzete s Googlea bez provjere izvora**

U ovom slučaju, korištenje fotografije bez odobrenja vlasnika prava očito predstavlja kršenje autorskih prava, te je najbolje fotografiju odmah ukloniti.

4. **Izmijenjena fotografija – može li se smatrati novim autorskim djelom?**

Hrvatski zakon dopušta preradu autorskih djela pod određenim uvjetima (članak 206., npr. parodija, karikatura). No, hoće li se izmijenjeno djelo smatrati novim autorskim djelom ovisi o opsegu izmjena. Neznatno izmijenjeno djelo ne može se smatrati novim, dok značajno izmijenjeno djelo može dovesti do stvaranja nove, originalne tvorevine. Ipak, ovo pitanje zahtijeva opreznu procjenu kako bi se jasno utvrdila granica između prilagodbe postojećeg djela i stvaranja potpuno novog.

5. **Uklanjanje fotografija iz arhive radi smanjenja rizika**

Ako nemate dokaze o stečenim pravima na korištenje fotografija, možete razmotriti uklanjanje tih slika kako biste smanjili rizik od naknadnih potraživanja. Međutim, postoji mogućnost da netko već posjeduje dokaz o vašem korištenju fotografije i može naknadno tražiti naknadu. Najbolje je provjeriti fotografije za koje nemate prava korištenja ili dokaz o kupnji, te ukloniti samo takve.

6. **Fotografije objavljene prije više od 10 godina, Copytrack, PicRights i sl. traže naknadu**

Autorsko pravo na zaštitu fotografija ne zastarijeva, osim određenih zahtjeva za naknadu štete. To znači da, čak i nakon više od 10 godina, autor može zahtijevati zaštitu svojih

prava. U slučaju kada je fotografija dostupna na webu, povreda se može smatrati kontinuiranom sve dok se fotografija ne ukloni.

7. **Provjera legitimnosti tvrtki koje zahtijevaju naknadu**

Copytrack vam može dostaviti punomoć za zastupanje autora na zahtjev, što potvrđuje njihovu legitimnost u postupcima traženja naknade u ime autora. Ovo je važan korak za provjeru kako biste bili sigurni u osnovanost zahtjeva.

8. **Označavanje grafika nastalih korištenjem AI alata**

Preporučljivo je jasno označiti grafike tako da navedete AI alat koji je korišten za njihovo stvaranje, čime ćete transparentno prikazati način na koji je grafika nastala.